

2023 ÁPR 13.

al

T.

Alkotmánybíróság
Budapest

a

T. Fővárosi Törvényszék
útján

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám:	IV/ 0 0 9 0 9 - 0 / 2023	
Érkezett:	2023 ÁPR 27.	
Érkezés módja		
☒ POSTÁN	☐ @	EGYÉB:
Példány:	Melléklet:	Kezelőiroda:
1	15	lu

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK 89.	
FŐLAJSTROMSZÁM	1 E B
KEZDŐÍRATON:	
Postán / Gyűjtőládába / Személyesen / E-mailen / Faxon	
Érkezett:	2023 ÁPR 13.
PÉLDÁNY:	ÍV:
MELLÉKLET:	KÖZTÜK:
FŐLAJSTROMSZÁM:	
UTÓÍRATON:	

ALKOTMÁNYJOGI PANASZ

2023. április 13.

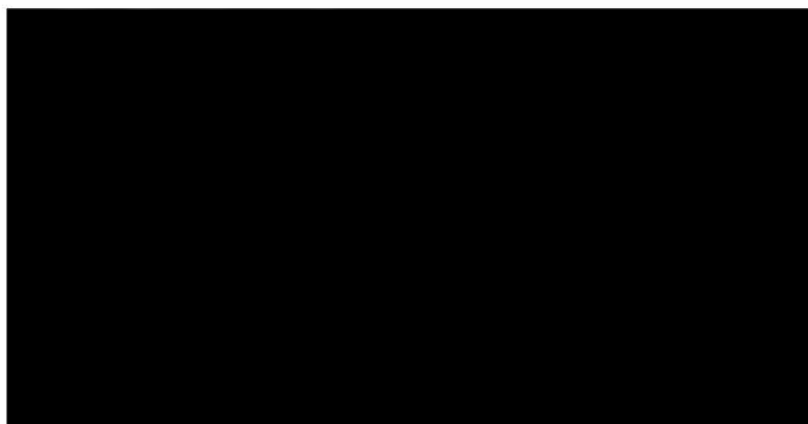
Első fokon eljáró bíróság: Fővárosi Törvényszék
Elsőfokú ítélet száma: 28.P.21.005/2020/15

Másodfokon eljáró bíróság: Fővárosi Ítéltábla
Másodfokú ítélet száma: 1.Pf.20.928/2021/6/I

Felülvizsgálati bíróság: Kúria
Felülvizsgálati ítélet száma: Pfv.VI.20.837/2022/9.

Indítványozó:

székhely:
nyilvántartó bíróság:
cégjegyzékszám:
adószám:
törvényes képviselő I:
kézbesítési cím I:
törvényes képviselő II:
kézbesítési cím II:

Indítványozó jogi képviselője: László Fekete Bagaméry Ügyvédi Iroda
ügyintéző ügyvéd: dr. László András Dániel

székhely:
telefon:
e-mail:
cégkapu azonosító:

Tartalomjegyzék

A. Kérelem.....	3
B. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei	4
I. A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése....	4
1. Tényállás.....	4
2. Pertörténet, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése	5
II. Határidő, érintettség	7
III. A bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény ellenesség és alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés	7
1. A bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény ellenesség	7
2. Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés.....	8
C. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása.....	8
I. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszunk indokolása	8
1. Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése	8
2. Alaptörvény-ellenesség indokolása	8
2.1. Nmftv. és a Vhr. az Alaptörvény-ellenessége	8
2.2. A bíróság az Nmftv. és a Vhr sérelmezett rendelkezéseit alkalmazta.....	13
II. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszunk indokokolása	16
1. Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése	16
2. Az Alaptörvény ellenesség indokolása.....	16
D. Egyéb nyilatkozatok és melléletek.....	19

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény („**Abtv.**”) 26. § (1) bekezdése és 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztjük elő.

A. KÉRELEM

1. Az Abtv. 27 § (1) bekezdése alapján kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően semmisítse meg a Kúria Pfv.VI.20.837/2022/9. sz. felülvizsgálati ítéletét, a Fővárosi Törvényszék 28.P.21.005/2020/15 sz. elsőfokú és a Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.928/2021/6/I sz. másodfokú ítéletére kiterjedően.
2. Az Abtv. 26 § (1) bekezdése alapján kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy – a Kúria Pfv.VI.20.837/2022/9. sz. ítélete, illetve az alapulfekvő eljárás során alkalmazott – alábbi jogszabályi rendelkezések - alaptörvény-ellenességét állapítsa meg, és azok alkalmazását, megalkotásukra visszamenőleges hatállyal, zárja ki:
 - (a) a nemzeti mobil fizetési rendszerről szóló 2011. évi CC. törvény („**Nmftv.**”) – 2013. április 1. és 2020. december 31. között hatályos – 3. § (1)-(3) és (5) bekezdése;
 - (b) az Nmftv. – 2012. május 1. és 2020. december.31. között hatályos – 7. § (1) bekezdése és (2) bekezdése a)-c) pontja
 - (c) az Nmftv. – 2012. május 1. és 2012. június 26. között hatályos, valamint 2012. június 27. és 2020. december.31. között hatályos – 7. § (2) bekezdése d) pontja
 - (d) az Nmftv. – 2013. április 1. és 2013. szeptember 28. között hatályos valamint 2013. szeptember 29. és 2020. december.31. között hatályos – 10. §-a, valamint
 - (e) a nemzeti mobil fizetési rendszerről szóló törvény végrehajtásáról szóló 356/2012. (XII. 13.) Korm. rendelet („**Vhr.**”) – 2013. április 1. és 2020. december 31. között hatályos – 2. § (1) bekezdése.
3. Fenti két kérelmünket egymás mellett, együttesen terjesztjük elő, és kérjük, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság mind a két kérelmet bírálja el, mert alapjogunk sérelmét az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása és a támadott bírói döntés további alaptörvény-ellenessége együtt okozta. Ha a tisztelt Alkotmánybíróság fenti két kérelmünk együttes elbírálására nem lát lehetőséget, akkor kérjük, hogy fenti két kérelmünket alternatívan bírálja el, és ennek során az Abtv. 28. §-ának megfelelően, az Abtv. 27. §-ában meghatározott bírói döntés felülvizsgálatára irányuló eljárásban a 26. § (1) bekezdése szerinti, jogszabály Alaptörvénnyel való összhangját illető

vizsgálatot is folytassa le hivatalból, az Abtv. 26. § (1) bekezdésében meghatározott eljárásban pedig a bírói döntés alkotmányosságát is vizsgálja hivatalból.

4. Az Abtv. 41. § (3) bekezdése alapján kérjük, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság a fenti, hatályon kívül helyezett jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenességét állapítsa meg, és a konkrét esetben történő alkalmazását, zárja ki. Azokat ugyanis a panaszunk tárgyát képező egyedi ügyben alkalmazták, és – alaptörvény-ellenességük megállapítása esetén – a bírósági eljárást újra kell kezdeni, illetve folytatni kell. Ellenkező esetben ugyanis nem lenne kiküszöbölhető alapjogaink sérelme.¹
5. Az Abtv. 45. § (4) bekezdése alapján kérjük továbbá, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság a fenti jogszabályi rendelkezések alkalmazását kihirdetésükre visszamenőleges hatállyal zárja ki. Ellenkező esetben nem biztosítható az Alaptörvény védelme, és a jogbiztonság, valamint ezt kívánja az eljárást kezdeményező különösen fontos érdeke is.

B. AZ INDÍTVÁNY BENYÚJTÁSÁNAK TÖRVÉNYI ÉS FORMAI KÖVETELMÉNYEI

I. A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

1. Tényállás

6. Az indítványozó 2009-től mobilparkolási szolgáltatásokat nyújtott. Az ún. „Ad Hoc Mobilparkolási Szolgáltatás” keretében a parkolási szolgáltatást igénybe vevő felhasználók előzetes regisztráció és előzetes egyenleg feltöltés nélkül tudták a parkolási díjat megfizetni utólag, mobiltelefon szolgáltatójukon (illetve később banki szolgáltatókon) keresztül, a mobiltelefon (vagy banki) számlával együtt. Ún. „Szerződéses Mobilparkolási Szolgáltatás” esetében a parkolási szolgáltatást igénybe vevő felhasználók előzetes regisztrációt és egyenlegfeltöltést követően vették igénybe az indítványozó szolgáltatásait.
7. Az indítványozó szolgáltatásait egyrészt szoftveres és hardveres eszközparkja, know-how-ja tette lehetővé. Másrészt az indítványozó – egyik oldalról a parkolási szolgáltatást nyújtó önkormányzatokból másik oldalról a parkolást felhasználók részére a parkolási díjat kiszámlázó mobiltelefon szolgáltatókból (később banki szolgáltatókból) álló – ügyfélköre, illetve ezen ügyfélkörrel fennálló szerződesei, szerződéses rendszere, ismertsége, goodwillje tette lehetővé.
8. Az Országgyűlés 2011. december 23-i ülésnapján elfogadta az Nmftv.-t. Az Nmftv. 2013. április 1-én hatályba lépett 2. § a) pontja szerint a közúti közlekedésről szóló törvény szerinti várakozási (parkolási) közszolgáltatás központosított mobil értékesítésű szolgáltatásnak minősül. Az Nmftv. 3. § (1) - (3) bekezdése alapján a szolgáltató köteles biztosítani ezen központosított mobil értékesítésű szolgáltatás értékesítését az állam 100%-os tulajdonában álló vagy az állam 100%-os tulajdonában

¹ 23/2015. (VII. 7.) AB határozat, Indokolás [51]

álló szervezet 100%-os tulajdonában álló, a Kormány által kijelölt szervezet által működtetett, országosan egységes mobil fizetési rendszer igénybevétele útján. A 3. § (5) bekezdése kimondta, hogy a nemzeti mobil fizetési rendszer működtetése az állam kizárólagos gazdasági tevékenysége, amelyet a nemzeti mobil fizetési szervezet koncessziós szerződés megkötése nélkül végez. Az Nmftv. 2013. szeptember 29-től hatályos 10. §-a pedig kimondta, hogy a parkolási közszolgáltatást nyújtó szolgáltató a központosított mobil értékesítésű szolgáltatás értékesítése céljából csak 2014. július 1-jéig veheti igénybe az erre a célra kialakított és üzemeltetett, e törvénytől eltérő mobil fizetési rendszert, vagyis az indítványozó rendszerét. A Vhr. 2. § (1) bekezdése a Nemzeti Mobilfizetési Zrt.-t („NMF Zrt.”) jelölte ki nemzeti mobil fizetési szervezatként.

9. A fenti jogszabályi rendelkezések folytán az indítványozó 2014. július 1-ét követően nem volt képes folytatni mobilparkolási szolgáltatásait, az önkormányzatokkal és a mobiltelefon (valamint banki) szolgáltatókkal fennálló szerződésai pedig lehetetlenültek.
10. Az Európai Bizottság a mobilparkolási szolgáltatások államosítása miatt kötelezettségszegési eljárást kezdeményezett Magyarországgal szemben. Az Európai Unió Bírósága („EUB”) 2018. november 7-én kelt C-171/17. sz. ítéletében (az „**EUB Mobilfizetési Ítélet**”) megállapította, hogy a Magyarország azzal, hogy az Nmftv és a Vhr. által bevezetett nemzeti mobilfizetési rendszert vezetett be, és tart fent, nem teljesítette a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a „**Szolgáltatási Irányelv**”) 15. cikk (2) bekezdés d) pontjából és az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés („**EUMSZ**”) 56. cikkéből eredő kötelezettségeit. A főtanácsnok indítványát **1. sz. mellékletként**, az EUB ítéletét **2. sz. mellékletként** csatoljuk.

2. Pertörténet, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

11. 2019. június 27-én kelt keresetünkben kártérítést érvényesítettünk a Magyar Állammal szemben. Keresetünk jogalapja – többek között – az Európai Unió Alapjogi Chartája (a „**Charta**”) 17. cikk (1) bekezdésében valamint az Alaptörvény XIII cikkében biztosított tulajdonhoz való jogunk sérelme, valamint – a jogállamiság elvének részét képező jogbiztonsággal össze nem egyeztethető – diszfunkcionális jogalkotás; és erre tekintettel a tagállami kárfelelősség EUB gyakorlatában – így elsősorban C-6/90 és C-9/90 sz. ún. Francovich és a C-49/93 és C-48/93 ún. Brasserie du Pêcheur ügyekben – kialakított szabálya, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény („**r.Ptk.**”) 339. § (1) bekezdése volt. Kértük továbbá, hogy az eljáró bíróságok az eljárás felfüggesztése mellett kezdeményezzék az EUB előzetes döntéshozatali eljárását és a tisztelt Alkotmánybíróság eljárását a Pp. 131. §-a alapján.
12. Az ügyben elsőfokon a Fővárosi Törvényszék járt el, amely 28.P.21.005/2020/15 sz. alatt hozott ítéletet. Az elsőfokú ítéletet **3. sz. mellékletként** csatoljuk.

13. Az elsőfokú bíróság elutasította keresetünket. Az elsőfokú ítélet indokolásának releváns része szerint a Charta 17. cikkében biztosított tulajdonhoz való jog sérelme ugyan vizsgálható lenne, azonban nem jelöltük meg, hogy mely javainkra vonatkozó tulajdonjogi védelmet sértette meg az alperes.² Az Alaptörvény XIII cikkében biztosított tulajdonhoz való jogunk sérelmével és a tisztelt Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére irányuló indítványunk mellőzésével kapcsolatban az elsőfokú ítélet nem tartalmazott indokolást. Csak arra utal, hogy a Kúria gyakorlata szerint nem állnak fenn a kárfelelősség feltételei, mert az Alkotmánybíróság nem nyilvánította az érintett jogszabályokat alaptörvény-ellenesnek.³
14. Az elsőfokú ítélettel szembeni fellebbezésünkre másodfokon a Fővárosi Ítélőtábla járt el, amely I.Pf.20.928/2021/6/I sz. alatt hozott ítéletet. A másodfokú ítéletet **4. sz. mellékletként** csatoljuk.
15. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Indokolásának releváns része szerint helyesen hivatkoztunk arra, hogy goodwillünk, ismertségünk, ügyfélkörünk és szerződésállományunk, valamint a számítástechnikai megoldásaink, szakmai ismereteink és know-how-unk a Charta 17. cikke által biztosított tulajdonjogi védelem alá tartozó javak.⁴ Azonban a Charta alkalmazhatósága nem merülhet fel, mivel az alperes sérelmezett magatartása során nem az Unió jogát hajtotta végre.⁵ Továbbá, a másodfokú bíróság szerint nem igazoltunk a sérelmezett alperesi magatartással okozatos kárt sem.⁶ Az Alaptörvény XIII cikkében biztosított tulajdonhoz való jogunk sérelmével kapcsolatban a tisztelt Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére irányuló indítványunk mellőzésével kapcsolatban a másodfokú ítélet a 3303/2021. (VII. 22.) AB végzésre utal, amely szerint a kötelmi jogi kártérítési igény nem tartozik tulajdonvédelem alá.⁷ Utal továbbá arra, hogy nem állnak fenn a kárfelelősség feltételei, mert az Alkotmánybíróság nem nyilvánította az érintett jogszabályokat alaptörvény-ellenesnek.⁸
16. A jogerős ítélettel szemben előterjesztett felülvizsgálati kérelmünkre felülvizsgálati bírósággént a Kúria járt el, amely Pfv.VI.20.837/2022/9. sz. alatt hozott felülvizsgálati ítéletet. A felülvizsgálati ítéletet **5. sz. mellékletként** csatoljuk.
17. Kúria felülvizsgálati ítéletében a másodfokú ítéletet hatályában fenntartotta azon az alapon, hogy nem bizonyítottuk a jogellenes magatartással okozatos kárunkat, mivel *„ha a magyar jogalkotó eleve az egyes közszolgáltatások egységes elektronikus értékesítéséről szóló 2020. évi CXLV. törvény szerinti nyilvános koncessziós pályázatot írt volna elő a szolgáltató kiválasztására, nem ütközött volna az unió jogába. Egy nyilvános pályázat eredményéről azonban nem mondható ki, hogy annak*

² 3. sz. melléklet (elsőfokú ítélet) [43]-[45]

³ 3. sz. melléklet (elsőfokú ítélet) [46]

⁴ 4. sz. melléklet (másodfokú ítélet) [142]

⁵ 4. sz. melléklet (másodfokú ítélet) [141]

⁶ 4. sz. melléklet (másodfokú ítélet) [143], [137]-[138]

⁷ 4. sz. melléklet (másodfokú ítélet) [146]

⁸ 4. sz. melléklet (másodfokú ítélet) [147]

*nyertese mindenképpen a felperes lett volna, így az a körülmény, hogy a felperes elvesztette a magyarországi szolgáltatásának lehetőségét, nincs közvetlen okozati összefüggésben a C171/17. számú ítéletben megállapított jogsértéssel.”*⁹ Indokolása releváns részében a Kúria a Chartában és az Alaptörvényben biztosított tulajdonjogunk védelmével kapcsolatos megállapítást nem tesz. A tisztelt Alkotmánybíróság eljárására vonatkozó indítványunk mellőzését a Kúria úgy indokolta, hogy a perben nem az Nmftv. és a Vhr rendelkezéseit kellett alkalmazni.¹⁰

18. Az ügyben a jogorvoslati lehetőségeket kimerítettük. A felülvizsgálati eljárás lezárult. Perújítás kezdeményezésére nem került sor.

II. Határidő, érintettség

19. A Kúria felülvizsgálati ítéletét 2023. február 15-én hirdették ki, és adták át a tárgyaláson részt vevő jogi képviselőnek, majd ezt követően 2023. március 8-án kézbesítették részünkre elektronikus úton. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti – az alkotmányjogi panasz benyújtására alapjául szolgáló bírói döntés közlésétől számított – 60 napos határidő legkorábban 2023. április 16-án jár le.
20. Az indítványozó, mint az alapügy felperese – az Abtv. 27. § (2) bekezdése alapján is – érintett.

III. A bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény ellenesség és alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

1. A bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény ellenesség

21. A bírói döntéseket a – lenti C.1.2 pontban részletezettek szerint – az alkalmazott jogszabály – lenti C.I pontban részletezett – Alaptörvény ellenessége, és a bírói döntések ezen túlmenő – lenti C.II pontban részletezett szerinti – Alaptörvény ellenessége érdemben befolyásolta, mert elutasították az indítványozó keresetét.
22. Az eljáró bíróságok ugyanis azért utasították el az indítványozó keresetét, mert egyrészt nem vették figyelembe, hogy az Nmftv. és a Vhr. alkalmazott rendelkezései az Alaptörvénybe ütköznek, mert az indítványozó alkotmányos tulajdonjogát sértik; és másrészt, az Alaptörvénybe ütköző módon ténylegesen ellehetetlenítették, hogy az indítványozó jogszabályban biztosított igényt érvényesítsen. A félreértések elkerülése érdekében ismételten hangsúlyozzuk, hogy a fenti két – lenti C.I és C.II pontban részletezett – Alaptörvény-ellenesség együtt befolyásolta a bírói döntések kimenetelét, és együtt okozta az indítványozó alapjogi sérelmét.

⁹ 5. sz. melléklet (felülvizsgálati ítélet) [115]-[116]

¹⁰ 5. sz. melléklet (felülvizsgálati ítélet) [125]

2. Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

23. A jelen ügyben felvetett kérdések továbbá alapvető alkotmányos jellegű kérdések is. Az állam jogalkotásért fennálló felelőssége; az Alaptörvény által védett alkotmányos tulajdon tartalma; a nem polgári jogi tulajdon tárgyát képező, de alkotmányos tulajdonvédelem alatt álló javak kisajátíthatósága; a jogi igények bíróság előtti kikényszeríthetőségének teljes körű ellehetetlenítése – és ezzel a tisztességes bírói eljáráshoz való alapjog részjogosítványát képező bíróhoz fordulás jogának sérelme – a jogrendszer és az alkotmányjog alapjait érintő kérdések, amelyek közvetlenül és érdemben befolyásolják az alapjogok tartalmát és érvényesíthetőségét.

C. AZ ALKOTMÁNYJOGI PANASZ BENYÚJTÁSÁNAK ÉRDEMI INDOKOLÁSA

24. Alapjogi sérelmünket az alkalmazott jogszabályi rendelkezések – lenti C.I részben részletezett – Alaptörvény ellenessége és a támadott döntések – lenti C.II. részben részletezett – Alaptörvény ellenessége együttesen okozta, az alábbiak szerint.

I. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszunk indokolása

1. Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

25. Az Alaptörvény megsértett rendelkezése a XIII. Cikk (1) bekezdése, amely szerint „*Mindenkinek joga van a tulajdonhoz (...)*”, és (2) bekezdése, amely szerint „*Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.*”
26. A fenti alapjog sérelmével összefüggésben hivatkozunk továbbá az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében meghatározott jogállamiság elvére, illetve az abból eredő jogbiztonság követelményére.

2. Alaptörvény-ellenesség indokolása

2.1. Nmftv. és a Vhr. az Alaptörvény-ellenessége

(a) *Az indítványozó tulajdona*

27. Ha az Alaptörvény ugyanúgy fogalmazza meg az alapvető jog lényegi tartalmát, mint az EJEE, akkor az Alkotmánybíróság által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint az EJEB által kibontott jogvédelem szintje.¹¹ A tulajdonhoz való jog lényegi tartalmát az Alaptörvény és az EJEE egyezően fogalmazza meg: „*Alkotmánybíróság tulajdonvédelmi felfogása összhangban van az Emberi Jogok Európai Egyezményével és az Emberi Jogi Bíróság*

¹¹ Pl. 61/2011. (VII. 13.) AB határozat, ABH 2011, 291, 321; megerősítette: 32/2012. (VII. 4.) AB határozat, Indokolás [41]; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [30]; 8/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [48]; 22/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [16]; 25/2013 (X.4.) AB Határozat [27]; 13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [33]; 4/2013. (II. 21.) AB határozat, Indokolás [19]

ítélkezésével;”¹² „Az Alkotmánybíróság alapjogi tulajdonvédelemre vonatkozó gyakorlata az Emberi Jogok Európai Egyezményében foglaltakkal és az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) ítélezési gyakorlatával összhangban álló felfogást alakított ki az alapjogi szintű tulajdonvédelem terén.”¹³

28. Az EJEE alapján – az ügyben eljáró bíróságok által sem megkérdőjelezett módon – tulajdonjogi védelem alá eső javaknak minősül egy gazdasági társaság ügyfélköre, szakmai módszerei, üzleti értéke.¹⁴ Egy tevékenység állami monopóliumba vonása, amely szükségszerűen az ilyen tevékenységet végző vállalkozás ügyfélkörének elvesztését eredményezi, az adott vállalkozás tulajdonába való az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikke szerinti beavatkozás.¹⁵ Ez pedig, a fenti 27. bekezdésben részletezettek szerint, ugyanígy ítélendő meg az Alaptörvény alapján.
29. A fentiek levezethetők a tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlatából is, amely szerint a korábban liberalizált tevékenység koncessziós szerződéshez vagy állami monopóliumhoz kötése pedig a tevékenységet végző személyek tulajdonhoz fűződő jogának korlátozásával jár.¹⁶

(b) Az Alaptörvény XIII. Cikk (1) bekezdésének sérelme

30. A Nmftv. és a Vhr. sérelmezett rendelkezéseivel megvalósított állami monopólium a – goodwillünk, ismertségünk, ügyfélkörünk és szerződésállományunk, valamint számítástechnikai megoldásaink, szakmai ismereteink és know-how-unk, mint összességében tulajdoni védelem alá tartozó javainkon fennálló – tulajdonunkba való beavatkozás, amely csak akkor jogszerű, ha szükséges és arányos korlátozást tartalmaz.¹⁷

¹² 64/1993. (XII. 22.) AB határozat, ABH 1993, 373, 380., megerősítette a 20/2014. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [154];

¹³ 3053/2022. (II. 11.) AB határozat [46]

¹⁴ „(...) az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikkében szereplő „javak” fogalmának önálló jelentése van, amely biztosan nem korlátozódik a fizikai javak tulajdonjogára: bizonyos egyéb, vagyoni eszközöknek minősülő jogok és érdekeltségek, e rendelkezés alkalmazásában, szintén tekinthetők „vagyoni értékű jogoknak”, ebből következően, „javaknak” (...). A vagyoni értékű jogokhoz hasonló jogok álltak fenn olyan ügyekben, ahol az adott kérelmezők, saját munkájuk révén, ügyfélkört építettek ki. Ez az ügyfélkör, számos vonatkozásban, a magánjoghoz hasonló jellegű volt, vagyoni értéket alkotott, ennél fogva az 1. Cikk első mondata szerinti értelemben tulajdonnak – javaknak – minősült (...) Az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikkének alkalmazhatósága, többek között, a szakmai módszerekre, a cégek ügyfélkörére és üzleti értékére is kiterjed, mivel ezek bizonyos értékkel bíró dolgok, amelyek számos vonatkozásban magánjogjellegűek, ennél fogva vagyoni értéknek, azaz a jelen rendelkezés első mondatának értelmében vett javaknak minősülnek (...) a Bíróság meg van győződve arról, hogy az ügyfélkör – bár természeténél fogva bizonyos ingadozást mutat – alapvetően a kérelmező társaságok kialakult üzleti tevékenységének alapját jelenti és, a dolgok jellegénél fogva, más kereskedelmi tevékenységből nem könnyen pótolható. A kérelmező társaságok elvesztett ügyfélköre valójában számos vonatkozásban magánjogi jellegű, ennél fogva vagyoni értéknek minősül, amely az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikke szerinti értelemben vett „javak” körébe tartozik” 21623/13. sz. ügyben hozott ítélet (Könyv-Tár Kft és Mások kontra Magyarország), 31-32. bek. lásd még 13-15., 29-30. bek,

¹⁵ 21623/13. sz. ügyben hozott ítélet (Könyv-Tár Kft és Mások kontra Magyarország), 34. bek.

¹⁶ 369/B/1997. AB határozat; 26/2013. (X. 4.) AB határozat., lásd még 45/1997 (IX.19) AB határozat

¹⁷ Pl. 30/1992. (V. 26.) AB határozat; 26/2013. (X. 4.) AB határozat 162-163. bekezdés.

31. A jelen ügyben a magyar állam elismerte, hogy léteznek kevésbé korlátozó intézkedések, mint az – Nmftv. és a Vhr. sérelmezett rendelkezéseivel megvalósított – állami monopólium: „Magyarország elismerte, hogy léteztek a [Mobilfizetési Törvényből és a Mobilfizetési Rendeletből] eredő intézkedéseknél kevésbé kényszerítő, a letelepedés szabadságát kevésbé korlátozó intézkedések, amelyek lehetővé tennék a magyar kormány által hivatkozott olyan célok elérését, mint például a Nemzeti Mobilfizetési Zrt.-nek biztosított monopólium helyett egy, a versenyre nyitott eljáráson alapuló koncessziós rendszer.”¹⁸
32. A fentiek alapján minden további nélkül megállapítható, hogy a sérelmezett rendelkezésekkel a magyar állam aránytalanul beavatkozott az indítványozó tulajdonába, és megsértette az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jogunkat.
33. Mindazonáltal megjegyezzük, hogy a letelepedés és a szolgáltatásnyújtás szabadságát aránytalanul korlátozó intézkedés egyben a Charta 17. cikkében biztosított tulajdonhoz való jog aránytalan korlátozását is megvalósítja.¹⁹ A tulajdonhoz való jog Chartában biztosított védelme megegyezik az tulajdonjog EJEE által biztosított védelmi szintjével²⁰ – amelyhez igazodik, a fenti 27. bekezdés szerint a tulajdon magyar Alaptörvény általi védelme. Erre tekintettel a tulajdon korlátozás aránytalansága

¹⁸ 2. sz. melléklet (EUB ítélet) 81 - 82 bekezdés.

¹⁹ „E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 56. cikk címén korlátozó nemzeti jogszabályok a Charta 17. cikkében biztosított tulajdonhoz való jogot is korlátozhatják. A Bíróság ugyanígy kimondta már, hogy a szolgáltatásnyújtás szabadságának az EUMSZ 56. cikk értelmében nem igazolt vagy aránytalan korlátozása a Charta 17. cikkének összefüggésében sem engedhető meg a Charta 52. cikkének (1) bekezdése szerint (...). Következésképpen a jelen ügyben az alapügy tárgyát képező nemzeti jogszabályokkal megvalósított korlátozás EUMSZ 56. cikk alapján történő, a jelen ítélet 56–73. pontjában lefolytatott vizsgálata kiterjed a Charta 17. cikkében biztosított, tulajdonhoz való jog gyakorlásának esetleges korlátozására is, ekképpen nem szükséges ezen a címen külön vizsgálatot végezni” (2015. június 11-én kelt ítélet a C-98/14 Berlington és társai v Magyarország ügyben 90-91. bek.,) „A Charta 52. cikkének (1) bekezdése értelmében e korlátozás csak akkor engedhető meg, ha arról törvény rendelkezik, és az említett jogok és szabadságok lényeges tartalmát tiszteletben tartja. Továbbá, az arányosság elvére figyelemmel, ilyen korlátozásra csak akkor és annyiban kerülhet sor, ha az az elengedhetlen és ténylegesen az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálja. Márpedig, amint azt a főtanácsnok megállapította indítványának 63–70. pontjában, az alapügy körülményeihez hasonló körülmények között a szolgáltatásnyújtás szabadságának az EUMSZ 56. cikk értelmében nem igazolt vagy aránytalan korlátozása, a Charta 15–17. cikkének összefüggésében, nem engedhető meg az említett 52. cikk (1) bekezdése szerint sem.” (2014. április 3-án kelt ítélet a C-390/12. számú, Pflieger és társai ügyben, 58-59 bekezdés)

²⁰ A Charta 52. cikk (3) bekezdése szerint a Charta által biztosított védelem megegyezik az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt egyezmény („EJEE”) által biztosított védelemmel: „Amennyiben e Charta olyan jogokat tartalmaz, amelyek megfelelnek az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményben biztosított jogoknak, akkor e jogok tartalmát és terjedelmét azonosnak kell tekinteni azokéval, amelyek az említett egyezményben szerepelnek. (...)” A Chartát kidolgozó Konvent elnökségének magyarázatai szerint ez kifejezetten vonatkozik a Charta tulajdonhoz való jogot biztosító 17. cikkére: „A Charta azon cikkei, melyeknek mind tartalma, mind alkalmazási köre megegyezik az EJEE megfelelő cikkeivel, a következők: (...) a 17. cikk megfelel az EJEE kiegészítő jegyzőkönyve I. cikkének” (Az Európai Unió Hivatalos Lapja C 303/17 - 14.12.2007)

minden további nélkül megállapítható – a magyar állam beismerésén kívül – az EUB kötelezettségszegési eljárásban hozott ítéletéből is.²¹

34. Továbbá, a jogszabály előterjesztőjének szóbeli indokolása alapján az Nmftv. és a Vhr. sérelmezett rendelkezéseivel megvalósított állami monopólium célja kifejezetten a felperesek tulajdonjogának korlátozása volt. A Parlament gazdasági bizottságának 2011. december 5-i ülésének – **6. sz. mellékletként** csatolt – jegyzőkönyve 10. oldalán rögzített nyilatkozat szerint: *„Azt gondolom, hogy ha a közszolgáltatások között viszont van realitása annak, hogy ez a típusú fizetési mód elterjedjen, akkor valóban el kell gondolkodni azon, hogy ezt úgymond üzletként akarjuk megtartani valakinél, vagy inkább az állam az, amely ennek a szolgáltatásnak a hasznát a maga részéről szeretné eltenni, és azért egy szabályozott oligopol helyzetet kialakítani ezen a területen”* (kiemelés tőlünk)
35. Mivel a felperes mobilparkolási szolgáltatásával elért haszon „eltétele” nem olyan közérdekű cél, amely a felperes tulajdonjogának korlátozását szükségessé tehetné, minden további nélkül megállapítható, hogy a sérelmezett rendelkezésekkel a magyar állam beavatkozása az indítványozó tulajdonába szükségtelen volt, és ezért megvalósította az Alaptörvény XIII. Cikk (1) bekezdésének a sérelmét.
36. Végül, a fenti alapjogi sérelemmel összefüggésben hivatkozunk arra, hogy az Nmftv., és a Vhr. rendelkezései mint egyedi esetre szabott, jogszabályi formába öltöztetett döntés, diszfunkcionális jogalkotás sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében deklarált jogállamiság elvének szerves részét képező jogbiztonságot.²² A magyar állam ugyanis az indítványozó egyedi monopóliumhelyzetével kapcsolatos aggályokat jelölte meg mint a jogalkotás célja az EUB előtt: *„Magyarország megállapítja, hogy a 2014. július 1-je előtt létező piaci struktúra nem tette lehetővé a verseny fejlődését, mivel az EME Zrt., az akkori legnagyobb gazdasági szereplő monopóliumhelyzetben volt. Márpedig e szolgáltatónak az upstream piacon az volt az érdeke, hogy csak a számára profitábilis önkormányzatokkal szerződjön. A downstream piacot illetően Magyarország úgy érvel, hogy az EME vertikálisan integrált jellege miatt e gazdasági szereplő nem volt érdekelt a viszonteladói hálózat bővítésében, mivel az utóbbiak versenytársak lettek volna a tekintetében.”*²³ Ezeket az esetleges aggályokat azonban jogállamban a versenyjog egyedi jogalkalmazói eszközeivel kezelik, nem pedig – aránytalanul korlátozó – jogszabályt alkotnak az egyedi ügyre, konkrétan felhívva az alulírt indítványozót, mint a jogszabály egyedi érintettjét.
37. A félreértések elkerülése érdekében felhívjuk a tisztelt Alkotmánybíróság figyelmét arra, hogy nem azt állítjuk, hogy tulajdoni védelem alá eső jogunk, várományunk lenne a vállalkozási tevékenységünk jövőbeni nyereségének a reménye, az ebből eredő

²¹ Lásd pl. „Az Alkotmánybíróság által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen nem lehet alacsonyabb, mint a nemzetközi (jellemzően [de ezek szerint értelemszerűen nem kizárólag – megjegyzés tőlünk] a strasbourgi Emberi Jogok Bírósága által kibontott jogvédelem szintje” 61/2011. (VII.13.) AB Határozat, megerősítette 32/2012 (VII.4.) AB Határozat, 7/2013 (III.1.) AB Határozat

²² 5/2007. (II. 27.) AB határozat

²³ 1. sz. mellékelt (főtanácsnoki indítvány) 41. bek. (kiemelés tőlünk)

várható profit, illetve akár gazdasági tevékenységünk, amelyet a jogalkotó elvont volna. Azt állítjuk, hogy a jogalkotó elvonta ügyfélkörünket, mint tulajdoni védelem alá eső jószágunkat, és aránytalanul beavatkozott – goodwillünk, ismertségünk, ügyfélkörünk és szerződésállományunk, valamint a számítástechnikai megoldásaink, szakmai ismereteink és know-how-unk, mint összességében tulajdoni védelem alá tartozó javainkon fennálló – tulajdonunkba.

(c) Az Alaptörvény XIII. Cikk (2) bekezdésének sérelme

38. Továbbá, a Nmftv. és a Vhr. sérelmezett rendelkezéseivel megvalósított állami monopólium, az Alaptörvény XIII. Cikk (2) bekezdését is sérti. Önkormányzati ügyfélkörünk, mint önmagában tulajdoni védelem alá eső jószágunk elvonását, kisajátítását valósítja meg, hogy az önkormányzatok az alulírt indítványozó helyett a kijelölt állami monopólium ügyfelei lettek, mivel az Nmftv. 10. §-a megtiltotta, hogy az indítványozó ügyfelei maradjanak, és az Nmftv. 3. § (1) és (2) bekezdése kötelezővé tette, hogy a kijelölt állami monopólium ügyfeleivé váljanak.²⁴
39. Ez azonban egyrészt – a fenti 34. bekezdésben előadottak szerint – nem közérdekű cél érdekében történt (hanem valójában azért, mert *„inkább az állam az, amely ennek a szolgáltatásnak a hasznát a maga részéről szeretné eltenni”*). Másrészt, nyilván nem elfogadható közérdekű célnak, továbbá nem teljesíti a kivételesség követelményét az az állítólagos jogszabályi cél sem, amely – a fenti 31. bekezdésben előadottak szerint – elismerten elérhető lett volna kevésbé korlátozó eszközzel.²⁵
40. Végül, a kisajátítás nem járt teljes, feltétel és azonnali kártalanítással sem.
41. E körben is hivatkozunk a fenti 36. bekezdésben előadottakra, amely szerint a fenti alapjogi sérelemmel összefüggésben hivatkozunk arra is, hogy az Nmft., és Vhr. rendelkezései mint egyedi esetre szabott, jogszabályi formába öltöztetett döntés, diszfunkcionális jogalkotás, sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében deklarált jogállamiság elvének szerves részét képező jogbiztonságot.
42. Erre tekintettel az Nmftv. és a Vhr. sérelmezett rendelkezéseivel megvalósított állami monopólium a közérdekű cél, a kivételesség és a kártalanítás hiányára tekintettel sérti az Alaptörvény XIII. Cikk (2) bekezdését is.

²⁴ Lásd pl. 3199/2012. (X. 31.) AB határozat, Indokolás [20]: „a kisajátítás minden esetben tulajdonváltozást jelent, vagyis azt, hogy a tulajdonos – meghatározott feltételek mellett – tūrni köteles, hogy addigi tulajdona közhatalmi aktus folytán más személy tulajdonába kerüljön. Ez a tūrési kötelezettség, illetve alanyváltozás általában egy vagyoni értékű jog tekintetében sem tekinthető kizártnak.”

²⁵ „A kivételesség előírása a kisajátítás lehetőségének további alkotmányos korlátozását jelenti annak érdekében, hogy a tulajdon közhatalmi eszközökkel történő elvonására közérdekből, teljes és feltétlen kártalanítás mellett is csak akkor kerülhessen sor, ha az a közérdekű cél megvalósítása érdekében elkerülhetetlenül szükséges, ha a közérdekű cél más módon, mint tulajdonjog sérelmével nem valósítható meg.” 479/B/1993. AB. határozat II. „A kivételesség előírása a

2.2. A bíróság az Nmftv. és a Vhr sérelmezett rendelkezéseit alkalmazta

43. Az Abtv. kommentárja szerint az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz esetében „A jogszabály alkalmazásának megállapítása során annak van jelentősége, hogy a támadott bírói döntés kifejezetten megjelölte-e vagy tartalmilag magában foglalja-e a kifogásolt jogszabályt.”²⁶
44. A bírói döntések egyrészt kifejezetten megjelölik az Nmftv. és a Vhr. sérelmezett rendelkezéseit.²⁷
45. Másrészt a bírói döntések tartalmilag kifejezetten magában foglalják az Nmftv. és a Vhr. sérelmezett rendelkezéseit. A tisztelt Alkotmánybíróság a 26. § (1) bekezdés szerinti eljárásokban akkor állapítja meg a sérelmezett jogszabályi rendelkezés alkalmazásának hiányát, ha az adott kérdésben való érdemi állásfoglalás nem volt kapcsolatban hozható az érdemi döntés tartalmával. Más szóval, ha az adott jogszabályi rendelkezésből nem volt levonható olyan következtetés, amely az érdemi döntésre kihatható. Ilyen eset például a közigazgatási hatóság alperes határozatát megsemmisítő, az alperest új eljárásra utasító bírósági határozat, amely a felperes társadalombiztosítási jogosultságát érdemben nem bírálja el, és ezért értelemszerűen nem alkalmazta a felperes állítólagos társadalombiztosítási jogosultságát szabályozó jogszabályi rendelkezést.²⁸ Ilyen eset továbbá, amikor a Kúria a felülvizsgálat engedélyezésére irányuló kérelmet azért utasította el, mert a felülvizsgálatot engedélyezését kérelmező fél nem jelölte meg annak alapját. Ennek a formai követelménynek a hiányában a Kúria értelemszerűen nem alkalmazta a Kp. felülvizsgálat engedélyezésére vonatkozó tartalmi szabályait.²⁹ Hasonló eset, ha a sérelmezett jogszabályi rendelkezés alkalmazására nem a támadott bírói döntés során, hanem egy korábbi eljárásban került sor, pl. a Kúria a bírósági meghagyást kibocsátó bírósággal szemben kezdeményezett kártérítési ügyben értelemszerűen nem alkalmazza a – bírósági meghagyást kibocsátó, adott ügyben alperes bíróság által a korábbi ügyben alkalmazott - bírósági meghagyásra vonatkozó rendelkezéseket.³⁰ Ilyen eset végül, ha a sérelmezett jogszabályhely semmilyen kapcsolatban nem állt a bírói döntése, például azért, mert az sérelmezett törvénymódosítás az adott, folyamatban levő ügyre nem vonatkozott.³¹
46. Ezzel szemben a jelen ügyben a bírói döntések kimenetele az r.Ptk. mellett az Nmftv. és a Vhr. hivatkozott rendelkezésétől is függött, amelyeket kizárólag ebben az eljárásban kellett értékelni, vizsgálni. Ha az Nmftv. és a Vhr. sérelmezett rendelkezései Alaptörvény ellenesek, akkor a magyar állam felel az indítványozónak okozott kárért (ha az r.Ptk. által megkívánt további feltételek fennállnak); ha pedig

²⁶ Az alkotmánybírósági törvény kommentárja, Szerk: Zakariás Kinga (Budapest, Pázmány Press, 2022.), 283. o.
²⁷ 3. sz. melléklet (elsőfokú ítélet) [3]; 4. sz. melléklet (másodfokú ítélet) [3]- [7]; 5. sz. melléklet (felülvizsgálati ítélet) [3]. Az Nmftv. 10. §-a értelemszerűen tartalmilag benne foglaltatik az ítéletekben (lásd 3080/2013. (III. 27.) AB végzés [11])

²⁸ 3262/2012. (IX. 28.) AB végzés

²⁹ 3291/2019. (XI. 5.) AB végzés

³⁰ 3016/2019. (I. 7.) AB végzés

³¹ 3176/2013 (X.9.) AB végzés

ezek a rendelkezések nem Alaptörvény ellenesek, akkor a magyar állam nem felel az indítványozónak okozott kárért (akkor sem, ha az r.Ptk. által megkívánt további feltételek fennállnak). Más szóval, az alapügyben hozott döntéshez az r.Ptk. kártérítési felelősségre vonatkozó szabályait, és a Nmftv. valamint a Vhr. hivatkozott rendelkezéseit is, együttesen alkalmazni kellett; egyik nélkül sem lehetett volna döntést hozni abban a kérdésben, hogy tartozik-e kártérítési felelősséggel a magyar állam.

47. A rend kedvéért megjegyezzük, hogy az Abtv. 25. §-a szerinti bírói kezdeményezésre indult egyedi normakontroll eljárásokban hozott döntésekben foglalt megállapítások nem alkalmazandók a jelen, Abtv. 26. § (1) bekezdés alapján előterjesztett indítványra. Így különösen nem alkalmazandó a 3113/2017 (V.22.) AB végzés indokolása, amely szerint a jogalkotással okozott kár megtérítése iránt indított perben a kártérítési bíróság nem alkalmazza a károkozó jogszabályt.
48. Egyrészt ugyanis az, hogy az alapügyben eljáró bíróság mely jogszabályok alkalmazásával hozza meg döntését, szakjogi kérdés, és az alapügyben eljáró bíróság döntésében kifejezetten megjelölt jogszabályi rendelkezések tekintetében ezt nem bírálhatja felül a tisztelt Alkotmánybíróság.³² Márpedig, ahogy arra a fenti 44. bekezdésben utaltunk, a jelen esetben a bírói döntések kifejezetten megjelölték a Nmftv. és a Vhr. sérelmezett rendelkezéseit.
49. Másrészt ezzel ellentétes értelmezés összeegyeztethetetlen lenne a tisztelt Alkotmánybíróság konzisztens gyakorlatával, amely szerint az adott ügyben alkalmazandó minden olyan anyagi jogi rendelkezés, amelytől a bíróság előtt fekvő egyedi ügy érdemi eldöntése függ, de olyan eljárási jogi normák is, amelyek ugyan nem közvetlenül az ügyet befejező bírósági döntés alapját képezik, de alkalmazásra kerülve a felek eljárási helyzetét lényegesen befolyásolják.³³ Sőt, az adott ügyben alkalmazandó jogi rendelkezés az is, amely az ügy érdemében hozott döntést követően, járulékos módon érinti a felek jogait, jogos érdekeit, jogi helyzetét (pl. a cselekvőképtelenségről szóló döntést követően az adóhatóság értesítését előíró járulékos kötelezettség)³⁴ Ezen konzisztens gyakorlatától az Alkotmánybíróság – a jogállamiság elvéből következően – nem térhetne el anélkül, hogy az eltérést

³² „Az alkalmazandó jog megállapítása a rendes bíróság - a konkrét perben eljáró bíró - hatásköre, az Alkotmánybíróság általában tartózkodik attól, hogy e mérlegelésbe beavatkozzon. A bíró feladata és hatásköre ugyanis eldönteni, hogy mely jogszabályok és konkrét jogszabályi rendelkezések alapján, illetve alkalmazásával dönt a benyújtott kereset (előterjesztett vád) tárgyában.” (pl. 3192/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [15]). Ez alól csak az a kivétel, ha nyilvánvalóan megállapítható, hogy nincs logikai összefüggésben a sérelmezett jogszabályi rendelkezés és a bírói döntés (pl. az eljáró bíró kijelölése alapjául szolgáló jogszabály értelemszerűen nem az ügy érdemében eljáró bíró, hanem a kijelölő bíróság alkalmazza [3111/2014. (IV. 17.) AB végzés, 3112/2014. (IV. 17.) AB végzés, 3242/2014. (IX. 22.) AB végzés]; az ügy érdemében hozott döntéshez szükséges jogszabályt nem alkalmazzák a hatáskörrel és illetékességről hozott elsőfokú döntéssel szembeni fellebbezés során [3160/2022. (IV. 12.) AB végzés]; a kereset idézés kibocsátása nélküli elutasítását jogerősen elrendelő végzést követő eljárásban már nem alkalmazandó a kereset idézés kibocsátása nélküli elutasításának alapját képező jogszabályi rendelkezés [3261/2017. (X. 10.) AB végzés]; stb.).

³³ 3193/2014. (VII. 15.) AB végzés [9]; 3058/2015. (III. 31.) AB végzés, Indokolás [22]; 3046/2016. (III. 22.) AB határozat [9]; 3160/2022. (IV. 12.) AB végzés [14]

³⁴ 3046/2016. (III. 22.) AB határozat [10]

részletezetten nem indokolná, a korábbi gyakorlat megváltoztatásának konkrét okát nem adná – különösen akkor, ha az eltérés az alkotmányos védelem szintjének csökkenését, az alkotmányos felülvizsgálat lehetőségének szűkítését eredményezi (amely, álláspontunk szerint nem is lehetséges).³⁵ Márpedig ilyen indokolást a 3113/2017 (V.22.) AB végzés nem tartalmaz, ezért az a tisztelt Alkotmánybíróság korábbi konzisztens gyakorlatával szemben figyelembe nem vehető.

50. Harmadrészt, ha a jelen ügyben az Nmftv. és a Vhr. sérelmezett rendelkezései nem minősülnek alkalmazott jogszabálynak, az összeegyeztethetetlen lenne a hatékony alkotmányos jogvédelemmel. Ebben az esetben ugyanis az alapjogaiban sértett indítványozónak általában nem állna rendelkezésére jogorvoslat. Az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján ugyanis az alapjogi sérelem áldozata csak kivételesen jogosult alkotmányjogi panaszt kezdeményezni. Abból, hogy az Abtv. javaslat vitájában felmerült módosító javaslatok és észrevételek ellenére az eredeti „kivételes” szövegrészt tartalmazó szöveggel fogadták el a jogszabályt, csak az a következtetés vonható le, hogy az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján csak kivételes esetben kezdeményezhető az alkotmánybíróság eljárása.³⁶ Ennek megfelelően a tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlatában rendszeresen érvényesíti a kivételesség követelményét, pl. *„Az Abtv. 26. § (2) bekezdésében érdekelttséghez kötött normakontroll eljárást intézményesít. A panasz ezen fajtája azonban kivételes jellegű az Alkotmánybíróság bírói döntésekhez kötődő alkotmányjogi panaszokra, valamint az egyes normakontroll eljárásokra épülő hatásköreinek rendszerében. A kivételes jelleg a panasz ezen fajtájára vonatkozó törvényi határidőszabályok megszorító értelmezését indokolta a testület eddig folytatott gyakorlatában.”*³⁷
51. Gyakorlatilag pedig, mivel a tisztelt Alkotmánybíróság eljárása határidőhöz nem kötött, és nem egy esetben meghaladja a polgári jogi elévülés idejét (lásd pl. a IV/01002/2013 ügyszám alatti alkotmányjogi panaszt, amelyben 2013 óta nem hozott döntést a tisztelt Alkotmánybíróság), ez ahhoz vezetne, hogy mire a T. Alkotmánybíróság megállapítja a károkozó magatartás Alaptörvény ellenességét, a sértett indítványozó kártérítési igénye elévül.
52. Végül, nyilvánvalóan diszkriminatív volna, ha az EU jogba ütköző jogalkotással (beleértve a tulajdonjog védelmét szabályozó Charta sérelmét) okozott kár megtérítése iránti eljárásban a magyar bíróságok előzetes döntéshozatali kérelemmel

³⁵ „Az Alkotmánybíróság a jogbiztonság lényegi összetevőjének tekinti saját döntései összhangjának védelmét, annak az elvnek a következetes érvényesítését, hogy az Alkotmánybíróság saját korábbi döntéseit nem hagyhatja figyelmen kívül.” (1475/B/1995 AB Határozat)

³⁶ „Az Abtv. javaslat vitájában felmerült a „kivételesen” szó alaptörvény-ellenességének kérdése is. A T/4424/19. számú módosító javaslat szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja nem biztosít mérlegelési jogot az Alkotmánybíróság számára, hanem kötelezettségévé teszi az alapjogvédelmet minden egyedi ügyben, ezért a „kivételesen” szövegrészt alaptörvény-ellenesnek tartotta. Hasonlóan, a T/4424/54. számú módosító javaslat szerint ez a megszorítás egy eljárás-kezdeményezési jogot biztosító rendelkezés esetében értelmezhetetlen, hacsak nem az a célja, hogy a testület esetről esetre, előre meg nem határozott mércét követve döntsön a panaszok befogadásáról” (Az alkotmánybírósági törvény kommentárja, Szerk: Zakariás Kinga (Budapest, Pázmány Press, 2022.), 294. oldal 78 lábjegyzet)

³⁷ „A kivételes jelleg a panasz ezen fajtájára vonatkozó törvényi határidőszabályok megszorító értelmezését indokolta (...)” (3003/2018. (I. 10.) AB végzés, Indokolás [13])

fordulhatnának az EUB-hoz, hogy értelmezze a EU jogot abban a tekintetben, hogy azzal összeegyeztethető-e a támadott jogszabály; ezzel szemben a magyar Alaptörvénybe ütköző jogalkotással okozott kár megtérítése iránti eljárással összefüggésben nem lehetne a tisztelt Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezni.

II. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszunk indokokolása

1. Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

53. Az Alaptörvény megsértett rendelkezése a XIII. Cikk (1) bekezdése, amely szerint *„Mindenkinek joga van a tulajdonhoz (...)”*, és (2) bekezdése, amely szerint *„Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.”*
54. Az Alaptörvény megsértett rendelkezése továbbá a XVIII. Cikk (1) bekezdése, amely szerint *„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”*
55. Mind a két fenti rendelkezés megsértésével összefüggésben hivatkozunk továbbá az Alaptörvény B) Cikk (1) bekezdésében meghatározott jogállamiság elvére, illetve az abból eredő jogbiztonság követelményére.

2. Az Alaptörvény ellenesség indokolása

(a) Az alaptörvény XIII. Cikk (1) és (2) bekezdésének sérelme

56. Az ügyben hozott bírói döntések szerint nem igazoltunk a sérelmezett alperesi magatartással okozatos kárt,³⁸ nem bizonyítottuk a jogellenes magatartással okozott kárunkat, mivel *„ha a magyar jogalkotó eleve az egyes közszolgáltatások egységes elektronikus értékesítéséről szóló 2020. évi CXLV. törvény szerinti nyilvános koncessziós pályázatot írt volna elő a szolgáltató kiválasztására, nem ütközött volna az unió jogába. Egy nyilvános pályázat eredményéről azonban nem mondható ki, hogy annak nyertese mindenképpen a felperes lett volna, így az a körülmény, hogy a felperes elvesztette a magyarországi szolgáltatásának lehetőségét, nincs közvetlen okozati összefüggésben a C171/17. számú ítéletben megállapított jogsértéssel.”*³⁹
57. Ezzel a döntések alkotmányos tulajdonjogunkat sértik, ugyanis a gyakorlatban kizárják, hogy jogorvoslathoz jussunk tulajdonunkba történt aránytalan beavatkozás és – az önmagában tulajdonunkat képező ügyfélkörünk – elvonása, kisajátítása miatt.
58. A döntés által támasztott feltétel – amely szerint, a *conditio sine qua non* elvével összhangban nem csak azt kell bizonyítanunk, hogy azonos tényállása mellett a kárunk nem következett volna be a jogsértés hiányában, hanem azt is, hogy semmilyen

³⁸ 4. sz. melléklet (másodfokú ítélet) [143], [137]-[138]

³⁹ 5. sz. melléklet (felülvizsgálati ítélet) [115]-[116]

tetszőleges más tényállás mellett nem következett volna be a kárunk – ugyanis kizárja a kártérítés érvényesítését minden esetben. A döntések által megkívánt körülmény (vagyis, hogy ne csak azt bizonyítsuk, hogy azonos tényállása mellett a kárunk nem következett volna be a jogsértés hiányában, hanem azt is, hogy semmilyen tetszőleges más tényállás mellett nem következett volna be a kárunk) bizonyítása ugyanis fogalmilag kizárt.

59. Mindazonáltal a döntések azért is abszurdak és összeegyeztetetlenek tulajdonjogunkkal, mert arra épülnek, hogy „*ha a magyar jogalkotó eleve az egyes közszolgáltatások egységes elektronikus értékesítéséről szóló 2020. évi CXLV. törvény szerinti nyilvános koncessziós pályázatot írt volna elő a szolgáltató kiválasztására, nem ütközött volna az unió jogába.*” Ez a kérdés azonban nem volt a bírósági eljárás tárgya, erről sem magyar bíróság sem az EUB nem döntött. Az EUB Ítéletében csak azt állapította meg, hogy a Magyar Állam saját nyilatkozata szerint is elérhető lett volna a sérelmezett jogalkotással elérni kívánt állítólagos cél kevésbé korlátozó eszközökkel, pl. koncesszióval. Azt sem az EUB sem más eljáró fórum nem állapította meg, hogy egyébként a koncesszió arányos korlátozás lett volna.

(b) Az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésének sérelme

60. A bírói döntések továbbá sértik az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjogot. A tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjog elismert részjogosítványa a bírósághoz fordulás joga, hogy a jogsértés következményeként támasztható igény ténylegesen érvényesíthető legyen.⁴⁰ A döntések azonban összeegyeztetetlenek bármilyen jogsértésből eredő igény érvényesíthetőségével. A *conditio sine qua non* elve azt kívánja meg, hogy az érintett fél bizonyítsa, hogy az igényét a jogsértés okozta, mert az adott tényállása mellett a jogsértés hiányában nem állna fent az érvényesített igénye. A támadott döntések azonban azt kívánják meg, hogy azt bizonyítsuk, hogy semmilyen másik, feltételezett tényállás mellett (konkrétan abban a feltételezett esetben, ha a magyar állam koncessziós rendszert vezetett volna be), nem állna fent igényünk (konkrétan, nem keletkezett volna kárunk). Ezt azonban lehetetlen bizonyítani. Különböző jogágakat érintő gyakorlati példákkal:

- (i) a műhiba miatt kártérítést érvényesítő beteg nem tudja bizonyítani, hogy nem szenvedte volna el ugyanazt a sérülést a lépcsőn leesve, mint amelyet a bokaműtétet a szakma szabályait megsértő módon elvégző orvos okozott;
- (ii) a vádat képviselő ügyész nem tudja bizonyítani, hogy az emberölés áldozatát nem ütötte volna el egyébként is a busz;
- (iii) a bíróságot kiszabó hatósági határozat bírói felülvizsgálatát kezdeményező vállalkozó nem tudja bizonyítani, hogy a hatóság egyébként nem bírságolta volna meg egy másik jogsértés miatt.

⁴⁰ 22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]-[50]

61. A fenti példák is illusztrálják, hogy nem a bírói döntések polgári jogi, szakjogi helytelenségét állítjuk, hanem azt, hogy a bírói döntések a bíróság előtti igényérvényesítés elvi lehetőségével összeegyeztethetetlenek. A konkrét ügyben ugyan egy polgári jogi kérdésben döntött a bíróság, de döntése összeegyeztethetetlen bármilyen jogág területén, bármilyen igény tényleges érvényesíthetőségével, és ezért alapjogi sérelmet valósít meg. Vagyis, nem azt állítjuk, hogy a döntések megsértették a polgári jog vagy a Ptk. kártérítésre, károkozatosságra vonatkozó szabályait, szakjogilag tévesek. Azt állítjuk, hogy a döntések összeegyeztethetetlen az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjoggal, mert ellehetetlenítik, hogy a bármilyen jogsérelmet szenvedő fél, a jogszabály által az adott jogsérelem esetére biztosított igényét (legyen szó polgári jogi kártérítési igényről, az állam büntető igényéről, egy közigazgatási határozat felülvizsgálat iránti igényről, stb.) bíróság előtt érvényesítse.
62. Más szóval: a döntések oly mértékben illogikusak és ellentétesek a józan ésszel, hogy, mint önkényes döntések, összeegyeztethetetlenek az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjoggal. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog ugyanis az Alaptörvény 28. cikkével természetes fogalmi egységet alkot, a jogértelmezés Alaptörvényben rögzített elvei a tisztességes bírósági eljárásban megvalósuló jogértelmezéssel szemben állított minimális alkotmányos követelmények.⁴¹
63. Az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjog sérelme körében is hivatkozunk a fenti 59. bekezdésben részletezettekre, amely szerint nem volt a bírósági eljárás tárgya, sem magyar bíróság sem az EUB nem mondta ki egy erre irányuló eljárás részeként, hogy „ha a magyar jogalkotó eleve az egyes közszolgáltatások egységes elektronikus értékesítéséről szóló 2020. évi CXLV. törvény szerinti nyilvános koncessziós pályázatot írt volna elő a szolgáltató kiválasztására, nem ütközött volna az unió jogába.” Erre a megállapításra tehát, tisztességes eljárásban nem lehetett volna ítélete alapozni.
64. Mind a tulajdonjoggal mint a tisztességes bírói eljáráshoz való joggal kapcsolatban kifejezetten hivatkozunk továbbá a jogállamiság elvének részét képező jogbiztonság követelményére is. Noha a jogbiztonság sérelme önmagában nem ad alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére, a fenti alapjogi sérelmek értékelése során figyelembe kell venni, hogy a Kúria döntése összeegyeztethetetlen a jogállamiság követelményével is, mivel általában ellehetetleníti a jogsértés esetére biztosított igények tényleges érvényesíthetőségét.

⁴¹ 23/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [26], megerősítve: 33/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [29] lásd még: „Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az önkényes bírói jogértelmezés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére vezethet. Az Alkotmánybíróság a jogalkalmazói önkény fennállásából fakadóan azonban csak kivételesen, szigorú feltételek fennállása esetén állapítja meg a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét. Amennyiben a bíróság az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési szabályok figyelmen kívül hagyásával jár el, a jogértelmezési hiba contra constitutionem önkényessé válik” 11/2022. (VI. 2.) AB határozat, Indokolás [23] és 33/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [30]

D. EGYÉB NYILATKOZATOK ÉS MELLÉKLETEK

65. Az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését nem kezdeményeztük
66. Jogi képviselőnk ügyvédi meghatalmazását 7. sz. mellékletként csatoljuk
67. Tekintettel arra, hogy az indítványozó nem természetes személy, személyes adatai nincsenek.
68. Az indítványozó érintettségét a fenti 3-5 sz. mellékletként csatolt bírói ítéletet támasztják alá.

Budapest, 2023. április 13.

dr. László András Daniél

LÁSZLÓ FEKETE BAGAMÉRY ÜGYVÉDI IRODA

Mellékletek:

1. C-171/17. sz. ügyben adott főtanácsnok indítvány
2. C-171/17. sz. ügyben hozott ítélet
3. Fővárosi Törvényszék 28.P.21.005/2020/15 sz. ítélete
4. Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.928/2021/6/I sz. ítélete
5. Kúria Pfv.VI.20.837/2022/9. sz. ítélete
6. Parlament gazdasági bizottság 2011. december 5-i ülésének jegyzőkönyve
7. Ügyvédi meghatalmazás

